

Dr hab. Krzysztof Szewior
Instytut Europeistyki
Uniwersytet Warszawski

Ocena dorobku naukowego i dydaktycznego oraz popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej **dra Adama Szymaniaka** w związku z Wnioskiem z dnia 28 lipca 2016 roku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk i polityce

*

Wykształcenie

Praca magisterska – Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce, 1996 r., magister nauk politycznych.

Praca doktorska – Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w procesie transformacji ustrojowej w Polsce, 2000 r., doktor nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce.

Studia podyplomowe – w zakresie wiedzy o prawach człowieka oraz zarządzania projektami wg metodyki TenStep.

Zatrudnienie i pełnione funkcje

Zatrudnienie realizowane w środowisku poznańskim w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza oraz w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości, a także w ostatnim okresie w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu.

Działalność badawcza i publikacyjna

Dorobek naukowy

Autor jako swe główne osiągnięcie naukowe wskazuje cykl publikacji „Polityka państwa wobec bezpośrednich inwestycji zagranicznych”.

Przedstawiony do oceny dorobek naukowy obejmuje:

- a) 1. monografię (monografia z 2001 r. ss. 175);
- b) 1. współautorstwo monografii (35%);
- c) 1. pracę zbiorową pod redakcją naukową;
- d) 23 artykuły w pracach zbiorowych;

e) 5 artykułów w czasopiśmie zbiorowym.

Charakterystyka dorobku naukowego z uwagi na podjęte tematy badawcze

Tematyka przedłożonego dorobku obejmuje zagadnienia: inwestycje zagraniczne w różnych sektorach gospodarki, teorie inwestycji bezpośrednich, wielopoziomowe determinanty napływu i działalności zagranicznych podmiotów gospodarczych do Polski, bariery działalności inwestycyjnej, kapitał zagraniczny, społeczny odbiór i ocena obecności podmiotów zagranicznych w Polsce, inwestycje zagraniczne w kontekście polityki finansowej i podatkowej, klimat inwestycyjny oraz uwarunkowania napływu inwestycji zagranicznych do Polski, polityczne uwarunkowania napływu i obecności podmiotów zagranicznych w Polsce, specjalne strefy ekonomiczne, w tym jako element polityki państwa, pozycji przetargowej czy pozycjonowania, specjalne strefy ekonomiczne w kontekście polityki europejskiej oraz zagranicznej Polski, ceny transferowe jako element polityki koncernów wielonarodowych, inwestycje zagraniczne w dobie globalizacji, reguły inwestowania, przenoszenie procesów biznesowych przedsiębiorstw poza granice państw w różnych regionach świata, inwestycyjne walory wybranych regionów świata, Polski, Wielkopolski, globalizacja usług oraz rola usług w UE.

Punkt ciężkości badań koncentruje się na polityce państwa (głównie polskiego) wobec bezpośrednich inwestycji zagranicznych, na zachowaniach inwestorów zagranicznych prowadzących do osadzenia produkcji/usług w kraju/regionie, na postawach społecznych wobec inwestycji oraz wobec kapitału zagranicznego.

Mając na uwadze katalog publikacji przedłożony do oceny można uznać, że Autor poszukuje w nich odpowiedzi na szereg pytań właściwych dla nauk o polityce publicznej, ekonomii, klasycznej politologii, psychologii zachowań społecznych, polityki społecznej (szczególnie z zakładowej perspektywy). Aspekty te wyrażają się w zagadnieniach odnoszących się do państwa i jego polityk, do społecznego i politycznego klimatu inwestycyjnego, do uwarunkowań zewnętrznych działalności inwestycyjnej w ramach rynku unijnego i globalnego. Autor eksponuje uwarunkowania polityczne i społeczne odnosząc je do Polski, co wydaje się zasadne w uwagi na skalę oraz charakter przeobrażeń systemowych oraz na brak ciągłości polityki i nastawienia kolejnych ekip rządzących. Dr Adam Szymaniak słusznie założył, że obecność BIZ w danym kraju odzwierciedla nie tylko jakość polityki państwa wobec podmiotów i kapitału zagranicznego ale i wielopłaszczyznową atrakcyjność państwa/regionu.

W stosunku do Polski Autor skonstatował, że nasz stan rzeczy jest daleki od ideału, że „instytucjonalny wymiar polityki państwa wobec inwestorów zagranicznych” cechuje niespójność, brak koordynacji. Szuka także odpowiedzialności. Stara się udzielić odpowiedzi nt. motywów i strategii budowania polityki wobec inwestorów zagranicznych na różnych poziomach administracyjnych, jest także świadom, iż w polskich realiach inwestycje zagraniczne niosą ze sobą spory ładunek politycznego i społecznego sporu. Przedłożone prace potwierdzają jednakże, że szereg tych społecznych ocen nie ma

pokrycia w realiach ekonomicznych czy prawnych (wykup ziemi i skala przejęć), co raczej jest/była budowana w oparciu o stereotyp i wiedzę zasłyszana („Społeczna percepcja kapitału...”, „Stosunek społeczeństwa polskiego...”). Dlatego tak ważne jest wytwarzanie „atmosfery pozytywnej percepcji inwestycji zagranicznych w polskim społeczeństwie” („Bezpośrednie inwestycje...”). Część publikacji odnosi się do sektora usług, dlatego też Autor wyodrębnił oddzielne pytanie odnoszące się do tego typu inwestycji zagranicznych wskazując, że wymagają one specjalnego podejścia i oprzyrządowania ze strony państwa i władz niższego szczebla. W analizie BIZ wskazuje się płaszczyzny analizy: wielkość zaangażowania, trwałość inwestycji, stopień kontroli oraz charakter zależności pomiędzy stroną zagraniczną i krajową. Z kolei kapitał zagraniczny jest ujmowany w ramach: inwestycji portfelowych, kredytów zagranicznych, BIZ.

Dr Adam Szymaniak w swych badaniach koncentruje się na BIZ, szczególnie w kontekście relacji pomiędzy polityką państwa i ryzykiem politycznym. Obszar zainteresowań dra Szymaniaka koncentruje się na zależnościach pomiędzy polityką państwa a absorpcją BIZ. Relacje te tworzą przestrzeń określaną jako klimat inwestycyjny, będący pochodną polityki państwa i ryzyka politycznego. Najbardziej wdzięcznym przedmiotem badań w tym zakresie są właśnie BIZ, gdyż one są silnie zależne do ryzyka politycznego. Wielowymiarowość BIZ wymusza stosowanie podejścia interdyscyplinarnego, w tym z obszarów finansów, handlu, badań politologicznych – warunek ten jest spełniony.

Do celów badawczych dr Szymaniak różnicuje przydatność różnych teorii, np. wewnętrznych cech, lokalizacji. To ostatnie podejście okazało się najbardziej przydatne w analizie („Wprowadzenie do teorii bezpośrednich...”). Podkreśla się wagę cech instytucjonalnych i makroekonomicznych, a w tym mieszczą się: polityka państwa, sfera polityki, którą można ująć w przestrzeni polityki publicznej w odniesieniu do zarządzania dobrami, siłą roboczą, polityką finansową, badaniami i rozwojem. Z uwagi na poszerzenie płaszczyzn oglądu funkcjonowania przedsiębiorstw, powiązania z celami społecznymi na poziomie lokalnym i narodowym, do badań wpleciono szereg innych perspektyw poznawczych. Kolejnym ważnym filarem prowadzonych badań była strona politologiczna, szczególnie ryzyka politycznego, które zestawiono z ryzykiem ekonomicznym.

Habilitant rozważa uwarunkowania ekonomiczne i społeczne decydujące o poziomie atrakcyjności (koszty pracy, zasoby demograficzne, kapitał intelektualny i społeczny), czym zbliża się do subdyscypliny polityka społeczna. Uważa przy tym, że w Polsce mamy nierównomierne rozłożenie kapitału zagranicznego, co stanowi problem dla należytego wykorzystania BIZ i tym samym różnicuje atrakcyjność inwestycyjną regionów oraz miast („Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych...”). Przyjęta perspektywa badawcza wymusza podejście ilościowe i jakościowe. Zakres badań jakościowych był szeroki, zróżnicowany, koncentrował się na inwestorach zagranicznych, na przedstawicielach władzy publicznej. Badania te służyły zdiagnozowaniu postrzegania kapitału zagranicznego. W szeregu publikacjach widoczna jest komparatystyczna perspektywa, nie tylko europejska.

Ustalenia naukowe:

- a) polityka państwa określa determinanty i ramy działalności BIZ, czyni to szczególnie poprzez klimat inwestycyjny (klimat ekonomiczny, polityczny, administracyjny, społeczny);
- b) państwo poprzez decyzje i koncesyjny charakter polityki oraz politykę modeluje warunki funkcjonowania inwestorów zagranicznych oraz buduje klimat inwestycyjny;
- c) klimat inwestycyjny ma wielowymiarowy i wielokierunkowy charakter, podlega nieustannie kształtowaniu przez władze państwa na różnym poziomie. Obok elementów mieszczących się w oddziaływaniu polityk publicznych, ważny jest także komponent atmosfery politycznej, relacji międzyludzkich, bezpośredniego kontaktu na poziomie ludzkim;
- d) inwestorzy zagraniczni są aktywni na arenie gospodarczej i międzynarodowej, klimat inwestycyjny ma dla nich fundamentalne znaczenie, traktują go instrumentalnie i sami go współkształtują;
- e) brak długofalowej polityki/polityk względem kapitału zagranicznego ujawnianego w minionym okresie w różnym stopniu i w odniesieniu do wybranych sektorów gospodarki;
- f) za niewystarczający uznano poziom reinwestycji środków finansowych pozyskiwanych w kraju przez podmioty zagraniczne;
- g) inwestycje zagraniczne należy wiązać z rozwojem regionalnym i choć nie zawsze się to udaje, to także z polityką spójności.

Powyższe wymiary relacji względem BIZ stały się przedmiotem analizy w monografii oraz w innych publikacjach, gdzie ustalono wzajemną relację pomiędzy jakością polityki państwa i właściwością klimatu inwestycyjnego, przy czym podnoszenie kultury prawnej i organizacyjnej w ramach polityk szczegółowych przyczynia się do wzrostu obecności inwestycji zagranicznych. Widoczny jest związek pomiędzy jakością (szczegółowych) polityk państwa, a nasyceniem gospodarki narodowej obcym kapitałem. Habilitant potwierdza zależność pomiędzy tymi obszarami, szczególnie np. poprzez działalność specjalnych stref ekonomicznych, udowadnia tezę o konieczności aktywnej postawy państwa polegającej nie stwarzaniu szeroko pojmowanego klimatu inwestycyjnego, wyrażanego nie tylko stabilnością i przewidywalnością zmian społeczno-prawnych ale i korzystnymi rozwiązaniami finansowo-podatkowymi. Pozytywna ocena specjalnych stref ekonomicznych powstaje w kontekście generowania miejsc pracy i napływu nowych technologii, zaangażowania BIZ w modernizację polskiej gospodarki i nasycania jej nowymi technologiami. Strefy były także miernikiem naszych zdolności adaptacyjnych („Specjalne strefy ekonomiczne...”).

Habilitant uznaje unifikację warunków działalności gospodarczej dla podmiotów krajowych i zagranicznych za istotny czynnik polityki państwa względem biznesu, nie można jednakże podzielić poglądu o tożsamości hamulców napływu BIZ i hamulców rozwoju całej gospodarki (np. „Ograniczenia dla napływu...”). Dowodów tego stanu w sferze społecznej można znaleźć wystarczająco dużo, kiedy to „mobilny kapitał” kieruje się nie zawsze tymi samymi interesami, co państwo odpowiedzialne za interes narodowy w gospodarce, w sferze społeczno-socjalnej. Tym samym – o ile mieści się to w paradygmacie teorii ekonomicznych, to już niekoniecznie z perspektywy społecznej i społeczno-gospodarczej. Można zatem zapytać czy każde nasycenie gospodarki krajowej kapitałem zagranicznym jest dla tej gospodarki korzystne (np. systemy emerytalne w Polsce, system medialny) oraz czy kapitał zagraniczny wyraża czyjeś interesy narodowe, np. kraju swego pochodzenia? W „Barierach dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych...” można wyczytać, że owszem ważne są bariery i nawet silniejsze niż zachęty, ale przecież w szeregu barier może ukrywać się interes społeczny, prawa pracownicze, ochrona środowiska przyrodniczego. Polemiki nie wywołuje zarzut o poziomie biurokratyzacji, nadmiarze procedur, braku jasnych reguł prywatyzacji, korupcji („Polityczne uwarunkowania...”). Te wrażliwe kwestie są dobrze widoczne w rozważaniach poświęconych branży handlowej sektora rolno-spożywczego. Nie potwierdził się pogląd o masowym wykupie nieruchomości rolnych czy ziemi. Ale jednocześnie, z uwagi na dysproporcje w cenie gruntów, rentowności gospodarstw rolnych, mogą stwarzać sytuacje wykupu terenów o walorach rekreacyjnych, z dobrym rodzajem ziemi. W tym miejscu warto wskazać aktywność Habilitanta sprowadzającą się do formułowania zaleceń, jak np. zmian przepisów prawa służących zabezpieczeniu polskich interesów narodowych, sugerowania tworzenia inwestycji od podstaw, wypracowywania strategii.

Habilitant słusznie identyfikuje składowe klimatu prawnoadministracyjnego dot. prowadzenia działalności gospodarczej, w tym zakresie szereg barier dotyka także podmioty krajowe. Najważniejszym mankamentem okazuje się zapóźnienie infrastrukturalne, stan finansów publicznych, dostępność kapitału wspomagającego działalność gospodarczą. Do społecznych hamulców obecności kapitału zagranicznego należały w badanym okresie: postawy społeczne, niskie nakłady w rozwój kapitału społecznego, polityka wizowa, wzrost kosztów produkcji. Chyba ważniejsze od odgraniczeń natury społecznej pozostawały w tym okresie słabości leżące po stronie państwa, takie jak niska jakość klasy politycznej i aparatu administracyjnego. Uwadze Habilitanta nie uszły populistyczne głosy przedstawicieli klasy politycznej budujące własny kapitał polityczny kosztem zagranicznego - ekonomicznego. Pozwala to zrozumieć zarzut mówiący o rozproszeniu i słabej koordynacji polskiej polityki inwestycyjnej wobec obcych podmiotów, skoro tak często zmieniają się u nas ekipy rządzące i mają tak diametralnie odmienne poglądy gospodarcze. Fakt, że jak dowiedziono, dla inwestorów zagranicznych ważny jest nie tylko poziom ograniczeń ale i zachęty inwestycyjne, dowodzi, iż inwestorzy zagraniczni nie oczekują specjalnego traktowania ile raczej jednolitego podejścia. Z drugiej jednak strony ustalenia Habilitanta potwierdzają

postępujący proces racjonalizacji polskiej strony („Specjalne strefy ekonomiczne...”) oraz umiejętności walczenia o nasze sprawy w postępowaniu negocjacyjnym z UE.

Odrębną część badawczą obejmują ustalenia odnoszące się do wrażliwych działów aktywności inwestorów zagranicznych, tj. nabywanie ziemi, nieruchomości, udział w prywatyzacji, działalność w sektorze bankowym i medialnym, stosownie cen transferowych, sieci handlowe, nielegalne wyprowadzanie zysków ze spółek-córek (np. „Stan bezpośrednich inwestycji...”). Katalog zarzutów silnie odnosi się do sfery stosunków pracowniczych i relacji z innymi uczestnikami rynku dostawców towarów – bardzo często polskimi producentami (np. eldorado dla producentów i dostawców, ale jednocześnie trudne negocjacje handlowe, „Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w polskim...”). Być może jest to skutkiem braku długofalowej polityki rozwoju handlu, który może stanie się domeną władz na poziomie województwa i niższym. Mimo iż pozytywny skutek obecności kapitału zagranicznego polega na stymulowaniu przemian w handlu detalicznym (większa troska o jakość i klienta, możliwość konsolidacji polskich kupców), to nie uciekła uwaga krytyczna o defekcie regulacyjnym jako błędzie na wejściu przy wpuszczaniu wielkich sieci do Polski („Zagraniczne sieci handlowe w Polsce...”).

Przykład Wielkopolski pozwala patrzeć optymistycznie („Wielkopolska w rankingach atrakcyjności...”) na relacje władz regionalnych i lokalnych z inwestorami (szczególnie niemieckimi), dostrzegalny jest także pozytywny skutek obecności obcego kapitału na gospodarkę regionu ale i niedobory w wykorzystaniu możliwości oddziaływania na inwestorów („Lokalne determinanty...”). Autor badań dostrzega przewagę konkurencyjną tychże podmiotów względem firm rodzimych, co nie powinno przecież dziwić, jeśli ma się na uwadze ich: skłonność eksportową, kondycję finansową, poziom rentowności, wydajność pracy („Bezpośrednie inwestycje...”). Obecny stan rzeczy zdaniem Habilitanta nie powinien zwalniać władz państwowych z odpowiedzialności, skoro mamy do czynienia z istnieniem realnych zagrożeń, tj. stosowaniem cen transferowych, zaniżaniem zysków, fikcyjnym finansowaniem prac badawczo-rozwojowych, poddaniem się polityce podatkowej spółce matce a nie interesowi kraju (np. „Finansowe i podatkowe...”). Habilitant słusznie twierdzi, że możliwości oddziaływania państw na wielkie przedsiębiorstwa transnarodowe jest ograniczone z uwagi na ich potencjał współkształtowania wizerunku państwa, co przekłada się na atrakcyjność inwestycyjną, napływ nowych podmiotów i ich kapitału, rozdrobnienie produkcji (offshoring). Należy podzielić pogląd o konieczności wykorzystania doświadczeń Azji Południowej i Wschodniej wynikających z offshoringu w odniesieniu do kraju, branż wiodących („Offshoring w Azji...”, „Poland in...”) czy wewnątrzregionalnej rywalizacji o zagranicznych inwestorów. Stąd tak ważne z perspektywy państwa pozostaje zachowanie równowagi w relacjach pomiędzy nim i wielkim kapitałem, a także innymi państwami. Te ostatnie mogą być rozpatrywane w ramach porozumień dwu- oraz wielostronnych. Nie umyka uwadze Habilitanta możliwość oddziaływania na Polskę państw unijnych starego rdzenia chroniących własne rynki pracy przed offshiringowym podziałem pracy przy zachowaniu porównywalnej jakości pracy/usług („Wpływ wstąpienia...”). Państwowo-centriczne

podejście nakazuje szukać balansu pomiędzy podmiotowością państwa do prowadzenia samodzielnej polityki inwestycyjnej a „uwikłaniami” międzynarodowymi. Te nie powinny jednak przeszkadzać w tworzeniu klastrów, centrów kompetencyjnych dla sfery finansów, zasobów ludzkich, logistyki, zarządzania relacjami z klientami („Polska w rankingach...”).

Pozostałe osiągnięcia naukowe

Pozostałe osiągnięcia naukowe znalazły wyraz w 33 pozycjach literatury, w tym w 2. pracach zbiorowych pod redakcją naukową, w 1. pod współredakcją naukową, w 18. artykułach w pracach zbiorowych, w 6. artykułach w czasopismach naukowych, ponadto stanowią je: recenzja, ekspertyza, 2. skrypty metodyczne oraz 2. skrypty dydaktyczne.

W ramach tychże badań można wyróżnić następujące obszary tematyczne:

- **Unia Europejska, integracja Polski ze strukturami unijnymi** ale z punktem ciężkości merytorycznie powiązaniem z głównym nurtem badań: migracje, polityka rolna, społeczeństwo informacyjne. Siedem publikacji z tego zakresu odnosiło się do liberalizacji rynku pracy, migracji ekonomicznych, polityki edukacyjnej, społeczeństwa informacyjnego (w zasadzie do unijnych programów wymiany i mobilności edukacyjnej - wielokrotnie), do rynku mleka.
- **Prawa człowieka i obywatela** odnalazły swój wydzźwięk w 10 publikacjach, w działalności dydaktycznej oraz obywatelskiej aktywności (w tym w języku obcym). Tytuły publikacji oraz ich treść wskazują na: prawo do życia, pojęcie indywidualizmu v. kolektywizmu, konstytucyjną ochronę praw człowieka w Polsce i w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, Kartę Praw Podstawowych w UE, na problematykę laickości we Francji (wielokrotnie), na prawa człowieka w kontekście swobód religijnych i kulturowych, kolejnych generacji praw człowieka, konstytucje RP (w aspekcie porównawczym i historycznym), zmiany ustrojowe w Chile.
- **Polityka pamięci i rozliczenie przeszłości** szczególnie reżimów niedemokratycznych w Europie i w Chile. W tym przypadku jedna z czterech publikacji jest współautorstwa.
- **Nauki bezpieczeństwa** – świadkowie, pokrzywdzeni, klienci bezpośredni policji, policja w Polsce, relacje pomiędzy policją i samorządem w kontekście bezpieczeństwa lokalnego, społeczna percepcja jakości pracy policji.
- **Polityka społeczna/nauki o zarządzaniu** – migracje ekonomiczne, polityka edukacyjna, liberalizacja rynku pracy, europejski obszar szkolnictwa.
- **Zarządzanie zasobami ludzkimi, przedsiębiorczość, umiejętności interpersonalne.** Jako odrębną przestrzeń aktywności naukowej należy uznać obszar zagospodarowany przez publikacje odnoszące się do praktycznych aspektów przedsiębiorczości (np. skrypt dydaktyczny), gdzie podejmowane są – przez

pryzmat poradnika – aspekty prowadzenia działalności gospodarczej od strony prawnej, fiskalnej, pracownika i przedsiębiorcy. Cechą tej pracy jest klarowny język opisu, dobry układ graficzny. Podobny walor dydaktyczny ma skrypt dot. umiejętności interpersonalnych i pracy w grupie. Można je uznać za powiązane co do celu jakim jest podnoszenie kompetencji studentów i absolwentów na etapie poszukiwania zatrudnienia czy też tworzenia miejsc pracy.

- **Pomoce w zakresie metodyki nauczania** - dwa skrypty, mimo iż wkład pracy wniesiony do ich napisania pozostaje zdecydowanie mniejszy, choć mogą zostać wykorzystane jako pomocniczy materiał dydaktyczny przez nauczycieli akademickich (tj. „Metodyka prowadzenia seminariów...”, oraz Przepisy harwardzkie...”).
- **Ekspertyzy** – dot. dokumentacji założycielskiej ośrodka wspierania przedsiębiorczości.

Część z wyżej opisanych pozycji można zaliczyć do głównego nurtu (np. Uwarunkowania rozwojowe rynku mleka...”, publikacje dot. kompetencji czy prowadzenia działalności), część jako właściwych dla polityki społecznej.

Wybrane publikacje są w języku angielskim/niemieckim.

Miejsca wydania: najważniejsze ośrodki akademickie w kraju.

Rozpoznawalność dorobku naukowego – przedstawiono wyniki Indeksu Hirscha, wynosi 4,0.

Powiązanie pracy naukowej i dydaktycznej. W latach 2012-2015 na cele dydaktyczne opublikowano dwa skrypty metodyczne oraz dwa skrypty dydaktyczne poświęcone zajęciom seminaryjnym, kursom z tematyki przedsiębiorczości i kompetencji. Publikacje te mają charakter elektroniczny, ale dołączono je do dokumentacji Wniosku.

Udział w konferencjach naukowych – przedstawiona dokumentacja zawiera wykaz 48 konferencji naukowych.

Działalność ekspercka – opracowanie ekspertyzy na potrzeby Starostwa Powiatowego w Kościanie dot. ośrodka wspierania przedsiębiorczości.

Granty - w okresie podlegającym ocenie Habilitant uczestniczył w 13 grantach finansowanych przez NCN, NCBiR, MNiSW, KBN, przedsiębiorstwo Deloitte. W projektach tych pełnił różne role, w tym kierownika, wykonawcy, członka zespołu, przewodniczącego rady programowej. Tematyka grantów: usługi, konkurencyjność UE, UE – ChRL, kapitał zagraniczny, praca policji i jej percepcja społeczna, unikatowy absolwent, kształcenie w języku angielskim, zajęcia e-learningowe, wiedza dla eksperta (dot. studiów

podyplomowych), offshoring, outsourcing i shared services..., (wraz z Deloitte), programy stażowe dla studentów WNPiD UAM.

Granty te miały charakter naukowy, dydaktyczny, wdrożeniowy w odniesieniu do ścieżek i poziomów kształcenia prowadzonych na rodzimym Wydziale UAM w Poznaniu. Wyniki badań oraz realizacji grantów były konsumowane w postaci publikacji, szkoleń, ekspertyz, budowania platformy współpracy i wymiany informacji. W ostatnim okresie zauważalne są projekty silniej korespondujące z klasycznie uprawianą dyscypliną naukową, np. Wschód, Zachód, Demokracja...; Unia Europejska wobec przyspieszonego rozwoju Chińskiej Republiki Ludowej.

Stypendia i staże naukowe: DAAD – w roku akademickim 2001/2002, studia w RFN na Uniwersytecie w Bremen.

Wyjazdy zagraniczne – w ostatnich latach Habilitant zrealizował trzy wyjazdy zagraniczne w ramach LLP-Erasmus do Islandii (2012 r.), do Hiszpanii (2013 r.), do Czech (2014 r.). W ramach realizacji grantu w 2011 r. Habilitant odbył wyjazd badawczy do Azji Południowo-Wschodniej.

Członkostwo w organizacjach naukowych: IPSA, PTNP, Ośrodek Badań i Edukacji Europejskiej, Kapituła Fundacji Universitatis Posnaniensis.

Działalność dydaktyczna – jest realizowana głównie w podstawowym miejscu pracy w UAM na WdiNP, w miarę spójny katalog kursów jest oferowany na kilku kierunkach studiów, tj. politologia, stosunki międzynarodowe, bezpieczeństwo narodowe, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, zarządzanie państwem. Zajęcia dydaktyczne są powiązane z głównym nurtem badań, obejmują one: międzynarodowy obrót usług, międzynarodową ochronę praw człowieka, business skills, umiejętności interpersonalne i pracę w grupie, kursy o bardziej instruktazowym charakterze: przedsiębiorczość dla doktorantów czy umiejętności interpersonalne i praca w grupie, kształcenie na odległość. Habilitant prowadząc seminaRIA dyplomowe wielokrotnie wcielał się w rolę promotora prac licencjackich i magisterskich.

Promocja osób na stopień naukowy – od 2014 r. dr Adam Szymaniak jest promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim pracy z zakresu międzynarodowych stosunków politycznych i bezpieczeństwa narodowego.

Aktywność organizacyjna i popularyzatorska – w dotychczasowym okresie zatrudnienia dr Adam Szymaniak pełnił szereg odpowiedzialnych i niezwykle absorbujących funkcji na WDiNP. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż przypadło to na okres budowania Wydziału oraz wdrażania szeregu reform o zasadniczym znaczeniu dydaktycznym. Ponadto, co wykazano w części poświęconej grantom, dr Szymaniak potrafił skutecznie zabiegać o środki finansowe na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie zarządzania kierunkami studiów oraz doskonalenia dydaktycznej strony

kształcenia akademickiego. Oprócz pracy na rzecz UAM, dr Szymaniak poświęca się popularyzacji wiedzy w ramach: praw człowieka, młodych ekonomistów, debat oksfordzkich, uniwersytetu trzeciego wieku, zajęć z umiejętności miękkich, szkół liderów i grup dyskusyjnych, zapraszania gości spoza UAM w roli ekspertów, polityków.

Habilitant posiada **certyfikaty** APEFA, P2F, TenStep PMC.

Nagrody i wyróżnienia – w ocenie podlegającym ocenie dr Adam Szymaniak otrzymał 9 nagród Rektora UAM w Poznaniu.

Studia podyplomowe – Habilitant w dotychczasowym okresie odbył siedem szkoleń/kursów dot. podnoszenia kwalifikacji zawodowych w sferze zarządzania jednostką dydaktyczną, w zarządzania projektami, nowoczesnych metod kształcenia.

*

Wniosek końcowy

Oceniając ścieżkę wykształcenia akademickiego, pracę dydaktyczną oraz dorobek naukowy we wskazanej i praktykowanej dyscyplinie naukowej, a także bazując na wskazanych przepisach prawa definiujących obszary aktywności:

- a) w zakresie naukowo-badawczym;
- b) w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej,

uznają spełnienie przez **Pana dra Adama Szymaniaka** wymogów niezbędnych dla dopuszczenia do dalszego etapu postępowania habilitacyjnego.

Jednocześnie życzę pozytywnego zakończenia procedury.

Dr hab. Krzysztof Szewior

Wrocław, grudzień w 2016 roku.